

DIARI CATALÀ

POLÍTICH Y LITERARI

ANY I

BARCELONA — DISSAPTE 13 DE DESEMBRE DE 1879

NÚM. 199

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32, 1.er

Barcelona. un mes. . . . . 5 rals } PREUS DE SUSCRIPCIÓ { Estranger (unió postal) } trimestre, 40 rals
 Fora.. un trimestre.. . . 20 id. } { América id. id. }

BUTLLETÍ METEOROLÒGICH — SERVEY EXPRES DEL «DIARI CATALÀ» — OBSERVACIONS D' AHIR

Hora	Nuvols	Vent Direc.	Vent. Forsa	Estat higr.	Tensió vap.	Barometre	Plaia	Temperat	Tem. màx	Tem. mín	Evaporac.	Direc. núvols	Actinòmetre	Almòsfera.	Estat dels Mers
8 d.	Cap.	del penell	del penell	Psicromet	Psicromet	à 0° y a/m	altura	ombra	ombra	ombra	ombra	Cap.	9d. 31g72	9d. Rasa.	Mediterrà
2 t.	Cap.	NW.	Moderat.	0°663	5m425	774m9	total	3.8	9.0	2.7	total	Cap.	12d. 86g18	12d. Rasa.	Oceàtic.
10 n.	Cap.	NW.	Fluix.	0°550	3m707	773m4	milim	8.5	aire libre	aire libre	milimetr	Cap.	2 t. 15g05	3t. Rasa.	Atlàntic.
		WNW.	M-Fluix.	0°751	4m537	772m9	0m60	5.6	13.4	-3.3	1m5	Cap.	mitja 45g43	10n. Rasa.	Agitat.

Dia ab cel completament pur: ni una sola broma, l'actinòmetre, ha marcat un grau a mitj jorn, que fá ja una sèrie de dias que quasi 's repeteix, volem dir aixó, que l'atmòsfera fá alguns dias te lo mateix grau de puresa: A última hora, la cantitat de vapor d'aigua, va en augment. Lo vent qu' avuy ha dominat, (NW) en moltes comarcas y en Catalunya especialment prea lo nom generalment apoyat per los fets de vent seré. Lo baròmetre, després d' una ràpida pujada, de creix en el-teració rapidament. Es probable una perturbació que 's manifestarà gradualment; pot ser vents. Lleuger augment de temperatura per demà.

SOL ix á 717; se pon, á 431.

Dia 13 de Desembre

BUTLLETÍ ASTRONÒMICH

Per I. Martí Turró

LLUNA: ix á 710 matí; se pon, á 524 tarde.

FÁCULAS Y PENOMBRES.—DISTANCIA DE VENUS AL SOL.—DECLINACIÓ DE LA LLUNA.—ESTRELLAS PASSATGERAS.—141.—Ahir á las 8h 10m de la tarde, se observaren en lo Sol varias fículas molt lluentas, acompanyadas de petites penombres, á la bora oriental, lo que creyem es indici de la próxima aparició de alguna taca.—Demá á las 11h del matí, lo planeta Venus estarà á sa mes petita distancia al Sol, es á dir, al Periheli.—Además demá á las 8h del matí, la Lluna estarà á sa mes gran declinació al Sud, d' aquesta llunació, que será de uns 25°21'30".—Avans d' ahir dia 11, en una hora (de las 10h 46m á las 11h 46m), se observaren 48 estrelles passatjeras

SANTS DEL DIA. — Santa Llucia.—QUARANTA HORAS.—Iglesia de Montesion de las Religiosas de Sant Domingo.

ADVERTENCIA.

Preguem als senyors subscriptors y corresponsals de fora de Barcelona, que estigan en descubert del abono de suscripciones, fassan lo favor de saldar sos comptes remetent son import á nostra Administració en sellos de franqueig ó libransas de fácil cobro, á fi de continuar enviantlosi lo diari.

L' ADMINISTRACIÓ.

Espectacles

TEATRO PRINCIPAL.—Funció per avuy, la comedia en un acte, titulada FUERZA MAYOR. Mr. Velle, «El viage por el aire». Lo graciós ball en 3 actes, LA FLAUTA ENCANTADA. La comedia en un acte LAS CITAS. Los aplaudits quadros disolvents, «La Exposició de París.» A las 8.—Entrada 3 rals.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Funció per avuy, 1.ª de abono impar, NABUCO.—A las 8.—Entrada 6 rals, quint pis 4 rals.

TEATRO ROMEA.—Societat Latorre.—Avuy dissapte.—La comedia en 3 actes LO QUE VALE EL TALENTO y la pessa QUIEN QUITA LA OCASION.—Entrada pera localitats 3 rals, idem al segon pis, 2. A las 8.

Funcions per demá diumenje.—Tarde, la interessant comedia en 3 actes LO QUE VALE EL TALENTO y la pessa catalana LOS TRES TOMS.—Nit, la comedia catalana en 3 actes LAS FRANCISILLAS y la pessa ALS PEUS DE VOSTÉ.—Se despatxa en contaduría.

Lo dilluns próxim tindrà lloch lo benefici de donya Francisca Soler de Ros en lo drama en 3 actes, SENYORA Y MAJORA y la pessa LO RET DE LA SILA.—Se despatxa en contaduría.

TEATRO ESPANYOL.—Funció per demá diumenje, per la tarde, lo grandió drama en 5 actes LA LOCURA DE AMOR. Entrada 10 quartos. A las 3.—Lo dijous próxim «Lo que vale el talento.

TEATRO DEL BON RETIRO.—Demá diumenje, per la tarde á las 3.—Se posará en escena lo aplaudit drama catalá en 3 actes y en vers titolat LA CASA PAIRAL y la pessa TRES Y LA MARIA SOLA.—Entrada general 9 quartos.

TIVOLI.—Demá diumenje, funció extraordinaria.—Estreno de la preciosa comedia de magia catalana en 4 actes y 16 quadros, escrita espresament pera aqueix teatro, titulada LA LÁMPARA MARAVILLOSA.—Entrada 12 quartos.

TEATRO DE NOVETATS.—Demá diumenje, escullidas funcions.—Tarde, á las 3.—Nit á las 8.—Entrada 2 rals.—La sarsuela en 2 actes ENTRE MI MUGER Y EL NEGRO.—Estreno de la sarsuela en un acte LO CELEBRE MANEJA y la opereta en un acte Y FEROCI ROMANI.

Reclams

NI 5.000 RS. NI 5.000

ROMANSOS no dona lo que ven realment mes elegants, bons y baratos los sombreros. ¿Qui es? No ho volem dir per are.

Un jove de 19 anys que posseix bon carácter de lletra, contabilitat y francés, té disponibles de tres á sis horas per escriurer ab qual-sevol despatx de comers, d' abogad, notari ó procurador.

Informes. en aquesta Administració.

L' Aguila. Gran basar de robas fetas. Plassa Real 13.—En aquest antich y acreditat establiment s' acaba de confeccionar un grandió y variat surtit en vestits de totas classes com podrá veures l' anunci insert en aquest número. 7

Noticias de Barcelona

GRAN FESTA BENÉFICA EN L'HIPÓDROMO DE PARÍS.—Ahir donavam detalls del periódich Paris-Múrcia Avuy creyem que 'ls nostres lectors s' enterarán ab gust idels que anem á donar de la gran festa benéfica que 's prepara en l' Hipódromo de la capital de la vehina República.

Jamay s' haurá presenciat en París un espectacle igual al que oferirán la pista y la nau del Hipódromo.

En l'arena s' hi aixecará una ciutat del Mitjdia d' Espanya, ab sos miradors, sos monuments y sos palaus, dominant lo pintoresch conjunt de sas posadas y sos passeigs. En lo alt de las torres hi tocarán las campanas; en los terrats se sentirán los acorts de las habaneras; en los balcones dels palaus lluirán sos encants las manolas, y en las seixanta botigas de la ciutat improvisada hi vendrán varios objectes las artistas célebres. Aquí madame Croizet vendrá. cridant, varios periódichs, y allí Sarah Bernhardt vendrá autógrafos y dibuixos deguts als llapis dels principals mestres.

La célebre Madame Carvalho vendrá

en sa botiga pessas escullidas de música; Mme. Tlieo distribuirá violetas, mes enllá, en una calesa, la anomenada Madame Judia, ab los ulls tapats, dirá la bona-ventura.

Altres artistes vendrán licors, champagne, cigarros, confits, banos, castanyolas, guitarras armas de Toledo, taronjas, maduixas, raïms, etc. etc.

Lo famós Hermann farà jochs de mans en un tablado y varios periodistas improvisarán concerts burlescos y donarán conferencias humorísticas.

Formarán part de la vetllada un gran concert, compost de música llaugera y grave, pessas inéditas de ball.

Vint pianos y 30 arpas alternarán ab los coros del Conservatori y de l' Opera y ab los 200 mestres que dirigeix O. Metra. En los intermedis, las *estrellas* coreográficas de l'Academia nacional francesa distraurán al públich ab graciosos balls y farandolas que ballarán en los carrers y plassas de la ciutat improvisada.

Pera anular los efectos de la temperatura, la companyia general de carruatjes en posará 4.000 á disposició dels concurrents.

LA DENUNCIA DE LA «GACETA DE CATALUNYA».—La denuncia del periódich *Gaceta de Cataluña* tingué ahir un desenllás satisfactori.

En lo moment de la vista, lo senyor fiscal declará que ab l' original dels sueltos denunciats, y al llegir una carta del director del periódich Sr. Roca y Roca se convencé de que lo sentit denunciabile de aquells era degut á erradas de caixa. Convensut donchs, de que no hi havia intenció de delinquir, tota vegada que las erradas de caixa s' habian rectificat, y considerant que si'ls atachs á las institucions haurian sigut penables no ho son las que s' dirigeixen á la situació, per anar sols contra uu partit, retirá la denuncia.

Lo president pronunció la paraula *visto* y l' públich se retirá satisfet.

Nos congratulem de la imparcialitat del fiscal y felicitem al nostre apreciable colega.

JA HI SOM.—Tot just los nous ministres s' acaban d' assentar en las poltronas y ja lo senyor governador nos fa saber que l' número de *La Discusion*, de avans d'ahir ha sigut seqüestrat.

Ja presumiam que la pujada del ministeri Cánovas-Romero Robledo fora la senyal del huracá contra l' dret de manifestar las opinions per medi de la paraula escrita.

¡Que hi farem! Despres del dilluns ve l' dimars.

NOMBRAMENT PROBABLE. — Diu un telégrama del *Diario de Barcelona* que s' indica al general Terrero per la Capitanía general de Catalunya.

TOMO DE POESÍAS. — Lo poeta valenciá Joseph Bodria, en breu donará á la estampa un volúm de poesías titulat «Rosellas» ab un prólech degut á la ben trempada ploma del distinguit poeta valenciá D. Teodor Llorente.

L' AURANETA.—En l' últim número de aquesta interessant revista de Buenos-Ayres, llegim qu' en lo «Club catalá» de aquesta ciutat s' ha posat en escena la *Esquella de la torratxa*.

FURTS. — Mentres lo mosso d' un forn sortia á portar lo pa als vehins d'una casa

del carrer de la Lleona ha deixat lo cove en la porta de l' escala y un lladragot que passaba se l' enduya ab alguna cantitat de pa que hi havia. Vista sa acció fou detingut y ab lo cos del delicte fou portat á la casa gran.

Un francés que passaba pe l' carrer del Comers s' ha apoderat aquest dematí d' un tapabocas d' una botiga de robas de dit carrer.

En lo carrer del Rech un altre lladragot s' ha apoderat d' un paquet de candelas y d' unas mostres de xocolate. Al pendrer aquestas ha vist qu' eran de fusta, s' ha cremat per l' engany y las ha llenyat á la cara del duenyo de la botiga que cridaba jagafeulo!

Tots dos pillets han sigut conduhits á l' Arcaldía.

CAMI DE FERRO DE CALDAS.—Un colega diu qu' han comensat en gran escala ls treballs per la construcció del camí de ferro de Mollet á Caldas de Montbuy, y afegeix que 'n la *plana del Marqués*, ahont se tracta d' empassar l' estació s' ha venut algun terreno pera edificarhi una casa de recreo.

—ELECCIONS EN L' ATENEO BARCELONÉS.—En las eleccions que tingueren lloch avans d' ahir en l' *Ateneo Barcelonés*, en la secció de Ciencias morals y políticas, foren elegits per formar part de la Directiva, los senyors, D. Eussebi Jover y don Ricardo Esteve.

ESTRENOS.—Dos ne tenen lloch demá, y tots dos son d' obras catalanas. En lo favorecut teatro de Novetats s' estrenará á la tarde y s' reproduhirá á la nit, una sarsuela en un acte, lletra del senyor Colomé y música del mestre Perez Cabrero, titulada: *Lo célebre Maneja*; y en lo del Tívoli se posará en escena la nova comedia de mágica escrita també pe'l Sr. Colomé: *La lámpara maravillosa*. En lo primer d' aquets teatros se prepara la representació de la sempre aplaudida mágica dels senyors Capmany, Molas y Manent *Lo llotje del Monseny*.

NOTICIAS ARTÍSTICAS.—Fa poch dias qu' se estrená en lo teatro del Valle (Roma) un nou drama de Pietro Cossa, titulat *Cecilia*. Los estrenos de las obras del autor de *Neron*, *Cleopatra* y *Mesalina*, son sempre un aconxeiment en la capital d' Italia; pero ab tot lo de *Cecilia* fou extraordinari. S' habian pujat los preus á mes del doble dels acostumats y no obstant tots los puestos habian sigut presos ab una setmana d' anticipació.

L' autor fou cridat 39 vegadas á las taulas y mes d' una vegada se tingué qu' interrompre la representació per fer repetir passatjes de la obra. Quan l' héroe del drama descriu la manera com Venecia l' hi ha portat l' inspiració que no havia trobat devant de las obras del art-clássich; l' entusiasme fou indescriptible.

Los principals personatjes d' la obra foren admirablement interpretats per la senyora Tessero y l' senyor Pasta.

Després de la representació l' autor, senyor Cossa, fou portat al establiment de Morteo ahont se l' festejá, segon l' antiga costum de pagar cada persona present dos sous, ab los quals se sufragan las copas de licor que s' veuhen en honor de l' autor, y á mida que las van vuydant, cada hu que brinda coloca la copa vuyda en la pila que s' va formant devant del

obsequiat. En lo dia de que tractem, las pilas taparen completament al senyor Pietro Cossa.

* * Dintre poch dias en la mateixa ciutat de Roma s' inaugurarà lo monument dedicat al mestre Palestrina. La festa pendrá un caracter internacional y será notabilissima. Lo mestre Verdi s' ha compromés á posar en música l' *Ave Maria* del Dante, empresa no petita. A mes del gran compositor italiá y dels mestres Ponchielli y Marchetti, es probable qu' assisteixin á la festa los mestres Gounod, Ambross Thomas, lo pianista Liszt y en Ricardo Wagner, á tots los quals se han dirigit invitacions particulars y expresivas.

NOMBRAMENT.—Avans d' ahir tingueren lloch en l' Associació Catalanista d' excursions científicas las eleccions pera la renovació de la junta directiva. Aquesta quedá constituída del modo següent: president, D. Joseph d' Argullol; vice-president, D. Jacinto Torres y Reyató; tesorero, D. Antoni Torrens y Torres; secretario primer, D. Joaquim Olibó; secretario segon, D. Pere Company, y vocals, los senyors Aulestia, Rodoreda, Gaudy, Solano y Massó.

VACANT.—Estant vacant la plassa de director del mercat de Santa Catarina; se provehirá entre los directores delas plassas mercats que vulgan cambiar, y la que quedí vacant se treurá á concurs.

DISCURS.—Lo número vinent de *La Renaixensa*, publicarà lo discurs que llegi D. Teodor Llorente ab motiu de l' overtura dels curs present de la societat valenciana *Lo Rat-Penat*.

SUBASTA.—Lo dia 27 del present tindrà lloch la subasta de la palla y grá que consumeixen las caballerías de la guardia municipal.

BANDA.—Lo Ajuntament ha acordat crear una banda de música en la Casa de Correcció.

DETINGUT.—Fou detingut un subjecte que se insolentá ab un sereno en la nit del dijous.

BARALLAS.—En lo carrer de Sadurni se barallaren duas donas, y una d' ellas tingué d' esser curada en la casa de Socorros del districte.

En la mateixa casa fou també curat un subjecte que en lo carrer Nou de la Rambla s' barallá ab son germá.

CAIGUDA.—Una velleta caigué en lo carrer de Casanovas y s' causá una contusió en una cama, per lo que tingué de curárseli en la casa de Socorros próxima.

DESGRACIA.—En una fábrica del carrer d' Amalia prengué mal un noy de 15 anys.

Se l' curá en la casa de Socorros del quart districte.

FERIT.—De resultas d' unas barallas que hi hagueren ahir en lo carrer de Ronda de Sant Antoni, devant de l' Universitat, entre varios carreters, ne resultá un ab tres feridas leves que li foren curadas en l' arcaldía.

TEATRO DE NOVETATS.—La societat *Academia melodramática*, contant ab lo patrocini del empresari y propietari del teatro de Novetats, se proposa donar una

série de funcions lírico-dramáticas, de caràcter purament familiar, en las que alternarán ab la companyia de sarsuela que actúa en dit teatro los deixebles que la societat mencionada sosté en aquesta ciutat.

A aquest efecte se ha obert un abono per duas funcions que tindrán lloch los dias 17 y 31 del present.

A BENEFICI DELS OBRERS.—Varios vehins de la barriada de Santa Madrona han organísat una funció dramática, que 's verificará demá diumenge, 14, á la nit, en lo teatro del Jardí Assiátich, qual producte será destinat íntegro á benefici dels obrers sense treball.

L' ordre de la funció, segons programa. Pera amenisar aquesta filantrópica funció, lo senyor capitá general ha cedit una música de la guarnició.

Relacio de las estrellas passatjeras catalogadas per I. Martí Turró, desde la dia 15 de Febrer de 1879.

(Continuació.) (1)

MES DE MAIG 1879.

Dia 22, á 10 h. 12 m.—Altre de 11°; de xi Libræ, á la dzeta Serpentis.

Dia 26, á 9 h. 18 m.—Altre de 29°; de la pi Bootes, á la alpha Canis Venatoris.

MES DE JUNY 1879.

Dia 2, á 2 h. 49 m.—Altre de 11°; de la gamma Delphinnis, á la dzeta Cignium.

Dia 7, á 11 h. 31 m.—Altre de 6°; de la alpha Ophiuchi, á la idem.

Dia 8 á 9 h. 25 m.—Altre de 9° de la alpha Serpentis, á la gamma Serpentis.

Dia 9, á 9 h. 18 m.—Altre de 6°; de la alpha Bootes; á la idem; de 4.ª grandor.

Dia 9, á 9 h. 30 m.—Altre de 22°; de 4.ª grandor; de la eta Bootis, á la delta Virginis.

Dia 9, á 9 h. 44 m.—Altre de 25°; de 3 grandor; de la alpha Virginis á la beta idem.

Dia 9, á 9 h. 47 m.—Altre de 10°; de 3 grandor; de la alpha Cignium, á la eta idem.

Dia 9, á 9 h. 58 m.—Altra de 13°; de 3 grandor; de la gamma Hérculis, á la alpha idem.

Dia 9, á 10 h. 05 m.—Altra de 5°; de 5 grandor; de la teta Draconis, á la eta idem.

Dia 9, á 10 h. 07 m.—Altre de 22°; de 4 grandor; alpha Bootes, á la dzeta Virginis.

Dia 9, á 10 h. 15 m.—Altre de 13°; de 2 grandor; de la alpha Coronæ B, á la beta Serpentis.

Dia, 9, á 10 h. 23 m.—Altre de 23°; de 2 grandor; de la gamma Hérculis á la delta Bootes.

Dia 9, á 10 h. 35.—Altre de 13° de 4 grandor; de la gamma Coronæ B., á la delta Bootes.

Dia 9, á 10 h. 45 m.—Altre de 10°; de la 4 grandor; de la mu Serpentis, á la xi Libræ.

Dia 13, á 0 h. 16 m.—Altre de 4°; de la 3 grandor; de la chi Aquilæ, á la psi idem.

Dia 13, á 0 h. 26 m.—Altre de 16°; de 2 grandor; de la dzeta ophiuchi, á la alpha Scorpi.

Dia 14, á 0 h. 26 m.—Altre de 8°; de 1 grandor; sortí prop de la teta Libræ anan cap á la beta Scorpi; allí s' hi aturá durant dos segons, y seguí luego cap á la A Scorpi; la primera direcció forma ab la segona un ángul d' uns 105°.

(Seguirá.)

Secció de Fondo

LO SABI Y LO TONTO.

Lo sabi es don Anton Cánovas del Castillo: lo tonto lo general don Arseni Martínez Campos.

Pregunteuho á tots los madrilenyos, y á una sola veu, com un coro de la Passió vos respondrán que es vritat. Pregunteuho á tots los espanyols, y vos contestarán casi ab tanta unanimitat com los madrilenyos. No en va 's diu que la Cort es lo cap d' Espanya. Quan ella dona 'l tó, tots cantém com cigalas al to que 'ns dona.

L' un no fa res, ni ha fet res, ni farà res de profit, y no obstant es lo monstruo, lo pasme de las edats presents y futuras. Es la esperansa de la patria y casi no quedá ja poblet que no l' haji fet fill adoptiu.

L' altre ha fet alguna cosa, útil baix son punt de vista; pero encara que fes cinch milions de vegadas mes, may fora altra cosa que un bolo, un home d' estrella, un soldat de fortuna.

Ja Madrit los ha batejat y batejats quedan. Ja 'l nom que 'ls ha posat á sobre no se 'l treuran may mes, puig que fou lo padrí qui debia serho, y 'l nom que posa un padrí de rumbo, no s'esborra en tota la vida.

Proba d' aixó es que d'ensá del bateig han passat una pila de cosas, y no obstant lo sabi s' ha quedat sabi y 'l tonto s' ha quedat tonto.

**

Un dia 'l sabi estava molt formal dintre de son despaig. Sa cara era pensativa y de tant en tant indicaba, per algun gesto significatiu, que las cosas no anaban com ell volia. Sobre la taula tenia 'l manifest del Manzanares y meditaba lo que habia de fer.—Si 'm quedo aquí ahont he vingut á parar,—pensaba,—'n tinch per anys. La cosa 's presenta molt malament. ¿Me 'n torno cap allí ahont era?

Y mentres aixó pensaba, rebé una carta d' un mariscal de camp impacient. La obrí ab tot lo desdeny ab que pot obrirla un nano que está persuadit de que es un jegant, y ab mes desdeny encara la tirá sobre la taula després d' haber llegit sols la primera ratlla.

Mostrant en las faccions de sa cara tot lo despreci que pot sentir la superbia al ensopegar ab un pobre d' esprit, digué las següents paraulas, ó per lo menos algunas semblants:

«Aquest infelís vol saber mes que 'ls altres. ¿Lo tonto vol pujar al nivell del sabi! ¿Qué no ho veu, que lo que projecta es un disbarat com una casa?»

Y mentres aixó deya 'l sabi, lo tonto feya la calaverada que debia cambiar lo modo de ser del país, y 'l cambiá, en efecte, en vint y quatre horas.

Al saberho, Madrit no caigué del bur-

ro. Lo sabi fou qui aparentment s' aprofitá de la sort del tonto en que no creya.

**

Pero despres d' aixó, quedaban una pila d' ossos á rosegat. La guerra estava encesa en tot lo nort y en lo llevant d' Espanya; la guerra anaba mes forta que may en tota l' isla de Cuba.

—¡Aqui del sabi!—digueren sos admiradors—y acudiren al sabi.

Y veusaqui al sabi calantse las antiparras ab molta prossopopeya, y mullant sa ploma com si anés á fer una obra magna.

Un cop tingué escrita una proclama, cregué que ja ho havia fet tot. (Se veu que es home de proclamas) ¡Contra la guerra, en sa inmensa, en sa monstruosa sabiduria no hi sabia veure res mes!

Y ja ho tenim tot en dansa al detrás de la proclama, y ja tenim á tot Espanya á la expectativa de lo que anaba á succehir.

Pero no durá gayre la expectativa. Las descargas de Lácar feren saber á tothom, mes prompte de lo que desitjava, que l' astrólech habia caigut al pou. Pero no per la caiguda perdé sa gravetat. Quedá tan sério y satisfet com avans, sens reparar en que si seguia en son puesto, se debia sols á que per allavoras no 's volia cambiar de ministeri.

¿Qué feya mentres tant lo tonto? S' entretenia en quatre tonterias. Preparaba 'l siti de la Seu d' Urgell, al mateix temps que sondejaba als cabecillas de mes fama. Feya lo que han fet tots los que á Espanya y fora d' Espanya han acabat guerras civils en decadencia. Pegaba y compraba.

Al poch temps no hi habia carlins á Catalunya, pero no 'ls podia haber tret lo tonto. Allavoras s' inventá lo de la bona estrella.

Lo sabi en tant se creixia á cada moment. Mentres passaba 'l temps ocupantse d' aquellas célebres conspiracions del carrer de la Fressa, com la gralla de la fábula, s' anaba adornant ab plomas ajenas y 's pavonejava mes cada dia.

**

L' altre, tonto que tonto, no paraba may de trevallar per sa causa. Poch despres d' haber entrat en Fransa l' últim carlí de Catalunya, per l' altra part hi entraba ja 'l primer del nort.

Al saberho 'l sabi, no pogué menos de concedir al tonto «que era un soldat de fortuna.» ¡La concessió era prou y massa per qui la feya!

Y lo mateix que al nort y á Catalunya succehí á Cuba. A cops de canó y de bossa, prompte no quedá un insurrecte en tota la manigua.

Y allavoras tot Madrit fent eco al sabi, y tot Espanya fent eco á Madrit, declaró molt formalment que 'l tonto habia nascut vestit, pero no per aixó li tragué la nota de tonto.

**

Pujá luego al govern lo tonto (qu' al últim hi habia d' arribar), y allavoras comensan las habilitats del sabi.

Aquell habia dut de Cuba conviccions y compromisos. La guerra s' habia, mes que acabat, sospés, gracias á certas promesas; y 'l que las habia fetas, volia, com á tonto, atenírlas.

Lo sabi, al veurer lo que anaba á succehir, no pogué resistirho. La abolicció de la esclavitut hauria donat casi popu-

(*) Véjis los números 185 y 188.

laritat á son autor, y era precis evitarho. Y vinga suscitar al tonto tota classe d' obstacles; y vinga segarli l' herba sota 'ls peus; y vinga..... ferli deixar son lloch per ocupar-lo 'l sabi.

***

Y ja tenim al sabi en lo candelero, ahont veurém lo que farà. De totas maneres no tindrà los cops de sort del tonto, que tant ha aprofitat fins are. ¿L' hi farán falta? Al temps la resposta.

Lo que si podem assegurar es que, succeeixi lo que vulgui; vingui lo que vingui; perdis lo que 's perdi, la gent de Madrid, y com un eco de la gent de Madrid, la gent de tota Espanya, seguirán pregonant als vens que lo Sr. D. Anton Cánovas del Castillo es lo sabi, lo notable, lo gran polítich, l' eminent repúblic; en una paraula, lo mónstruo, lo pasme de las edats present, pretérita y futura.

Per fortuna, no totas las festas que mana la gent de Madrid son festas de precepte. Per la nostra part declarém molt alt, que 'l dia que 'ns dongués lo diploma de sabis, nos amagariam sota terra avergonyits, recordant lo final de la coneguda fávula del «porch y la mona».

Una carta de Madrid dona noticia d'un incident curiós y de certa gravetat, que 's suposa ocorregut entre 'l senyors Aurioles y Orovio.

Contan que al veure lo primer l' actitud del segon, se posá furiós y esclatá en impropieris contra 'l cismátich.

—Tot aixó, asseguran que li deya, es resultat de fiarse de la paraula de tothom y de donar importancia á qui no 'n mereix.

—¿Com s' enten?... afegeixen que contestaba l'Orovio.

—Si senyor, replicaba aquell, m'atinch á lo qu'he dit. Vosté apoyá un dia lo nostre pensament y are 'ns porta 'l conflicte.

—Es que 'ls projectes financiers...

—¿Y vosté que sab d' Hisenda? ¿Qui es vosté per parlarne y ser ministre d' aquet ram tan important?

—Aquestas paraulas...

—Que Jo á vosté, tot lo mes, li concedo talla d' Administrador d' alguna finca.

La carta diu qu' en lo saló de Consell s'anava posant nuvol y que si no hi hagué mes, fou perque no faltá qui procurés que triunfés la prudencia.

Relata refero.

LO RAT-PENAT.

Lo passat diumenje tingué lloch en Valencia la inauguració de la nova casa y obertura del curs de la associació lo *Rat-Penat*.

Lo nou local está situat en la plassa del Casal, y encar que es reduhit está molt ben disposat.

En lo saló hi havia baix lo dosser de la presidencia, lo retrato de la reina dels últims Jochs Florals que se celebraren en aquella ciutat, y corona lo soli l' escut de Valencia ab lo rat-penat.

Devant per devant de la presidencia hi havia l' escut d' Aragó; á la dreta 'ls de Catalunya, Alicante, Urgell y Xátiva y á la esquerra 'ls de Mallorca, Castelló, Montpellier y Gandia.

En dit saló se hi lleigeixen los següents

noms: Jaume 'l Conquistador, San Vicens Ferrer, Aussias March, Vidal de Canelles, Lluís Vives, Timoneda, Lluís Collado, Ignaci Vergara, Viciàna, Guillem de Castro, Ribera, Cabanilles, Vicens Martí, Pere Seratí, Lluís y Pere d' Albornia. Aquets tres últims en representació de Catalunya, Mallorca y Provensa respectivament.

D. Vicens Boix, president honorari de la corporació, ocupá la presidencia, tenint á son costat al president efectiu que ho es D. Teodor Llorente. Varios representants de corporacions assistiren al acte. Tots los socis portavan la insignia del *Rat-Penat* y lo Sr. Boix duya ademés la medalla de cronista de Valencia, per primera vegada.

Despres de una Memoria del secretari don Fernando Reig y Flores que llegí ell mateix, y en la que donava compte dels treballs practicats per la Societat durant lo passat any, se aixecá lo senyor Llorente qui doná lectura d' un discurs que fou sumament aplaudit. En ell comensá oferint la nova casa als *amadors de las glorias valencianas* y fent notar lo propiament qu' estava, en lo centre popular de Valencia. Explicá que l' amor á las cosas antigas no implica cap anacronisme, puig sols en ellas s' hi buscan llistons y exemples pera 'l porvenir. Defensá l' us del idioma valenciá y feu constar que no era aquest lo sol objecte del *Rat-Penat*, sino un estudi de tot lo que honra á Valencia.

Lo senyor Reig y Flores, llegí la poesia del senyor Pizcueta, titulada *A la mort de ma mare*, poesia que encar que coneguda agradá moltíssim. Lo vice-president de la secció de literatura, en Joseph Arroyo y Almela, recitá una oda *A las bellas arts*, quals versos armónichs y pensaments que la composició conté, cautivaren de tal manera á la concurrencia qu' aquesta li tributá una justa ovació á son final.

Igualment debem dir de la composició que llegí lo aplaudit poeta en Victor Iranzo Simon, que també es dedicada á las arts y á la poesia.

Finalment lo senyor Thous doná lectura d' unas décimas, en istil familiar, en las que solemnizaba l' obertura de la Societat.

Amenisaren aquesta agradable funció los senyors Penella, Goerlich, Chavarri, Peidró y Mariana, tocant selectas pessas en lo piano.

Hi concorregué una numerosa y escullida concurrencia que sortí sumament satisfeta.

DE BARCELONA

ALS PUNTS INUNDATS DEL SUDEST.

CARTA DECIMAQUINTA.

Sr. Director del DIARI CATALA.

10 Desembre 1879.

Vaig á donarvos compte de la manera com s' han entregat certs efectes dels que recullim pe 'ls carrers d' aquesta ciutat y dels que 'ns entregaren las redaccions dels periódichs barcelonins: pero avants dech fervos sabedors d' haber rebut la cantitat de 340'30 pessetas de la vila de Palamós, aixís com també d' un *pico* de la suscripció oberta per *La Renaixensa*.

En primer lloch, procurárem que certs

objectes anessin á parar á las mans de las personas, qu' á mes d' esser perjudicadas per la riuhada, poguessin sels' hi de molta utilitat, y aixís es, com per exemple, 'ns trovém ab que 'ls 100 tractadets d' «Aritmética elemental» foren repartits entre 'ls mestres d' escola de Beniajan, barri de San Benito y Plá de Brujas y Raal; la manxa de fornal, á un ferrer que, á mes d' emportarselhi las eynas, li caigué la casa; l' altra manxa mes petita, al llauner que 's trobaba en idénticas condicions; 4 cadiras, una tauleta y un penja-robas, las eynas d' afeytar y sangrar, al barber mes pobre; el bressol equipat ab la robeta de criatura, á una dona de Beniajan, que parí bessonada, de quina vos digué que 'l capellá d' aquet poble habia amparat una de las fillas; una caixeta, catre y matalás, penja-robas y llum de cuyna, á *La Gallega*, vehina també d' aquet poble, á quina la riuhada s' emportá 'ls mobles y la barraca, que ja té reedificada per la caritat; lo calanyés del *Malaguenyo*, y aquell marsellés del individuo qu' en mitj de la plassa de la Llana, quan passaba 'l carro que recullia 'ls efectes de la qüestació, se 'l llevá, dihent «ahi vá, para mis hermanos,» fou entregat al *Torrao*, de qui ja tenim antecedents; y per últim, á instancias del senyor gobernador, foren entregats alguns efectes á las Germanetas dels Pobres, qu' han recullit molts vells de l' horta, y á la casa d' infants orfans, que 's va á fundar pera recullirne 'ls 12 mes desgraciats, que foren víctimas de la riuhada. Entre aquets objectes, hi han: 3 llits, dos matalassos, roba d' abrich, faixas de criatura, 'l regalo del col·legi de Ntra. Sra. del Pilar y la capseta de roba blanca, tan ben acondicionada, que recullim en l' administració d' aquet

DIARI CATALA. S' ha procurat ademés, que 'ls efectes apropiats á una localitat, anessin á parar ahont pujan ser mes útils, y aixís, enviarem las palas de miner y brusas á Cuevas, alguna manta á Orihuela, per tapar las carns d' alguns que las ensenyan ó bé abrigar millor als qu' encara van vestits d' estiu: quedantnos pera 'ls hortelans los llums de cuyna y de má, 'ls quinqués de petróli y 'ls objectes de cuyna, y procurant sempre que la roba, 'l calsat, gorras y barrets anés á parar á aquellas personas á qui podria fels' hi paper, pera no venir á caure en lo ridicol de donar una casaca (com ha succehit á un pagés d' un recó de mon, ó á uns quants), botinas ab grans tacons, etc., á qui no 'n ha vist may.

Ja poden compendre que tot aixó necessita 'l seu temps, y no poca bona voluntat pera portarho á cap ab l' acert degut y que no preteném tenir, pero que jamay ningú 'ns podrá negar los esforços que estém fent pera realisarho de la manera millor possible. Es precis, no obstant, confessar que los Srs. Roca germans y altres personas han fet mes de lo que podian, ajudantnos en tot y per tot. Si alguna cosa val nostra obra, á ells se la debém, y jamay voldrém lo que no 'ns perteneix.

Ahir estiguerem fent los farcells per cada un dels que tenim en llista, y qu' encara, dihen, no han rebut res, com ho acreditan tots los datos qu' hem pogut recullir de per tot arreu. Si no ho fem millor, será perque no 'n sabrém mes. Tot aixó fá que, á pesar de multiplicarnos y subdividir las feynas, no podem encara senyalar lo dia del retorn, per mes

qu'anyorém la llar, ahont tant desitjém tornar altre vegada y quinas ganas voldrian veure realizadas tan aviat com pensém.

La ploma 'm cau de la má, puig la inesperada baixa de temperatura fá que se 'm gelin los dits, lo qual, m' obliga á deixarho pera demá.

FRANCISCO X. TOBELLA.

P. D. Acabo de saber que 'ls senyors Gassó y Puertas, de la comissió del Institut de Foment del treball nacional, estigueren ahir á Orihuela y deixaren una comissió nombrada y composta dels senyors D. Césareo Jimenez, Joseph María Lopez, Adolf Clavaran, Francisco Marin y Tomás Soler, ab l'objecte de repartir los 60.000 rals que destinan allá; dividintla per meytat pera la construcció de vivendas y com á almoyna pe 'ls mes necessitats. Aquestos senyors no deixan punt de repós pera cumplir millor son cometut.

Altra. La xifra qu' ha rebut Orihuela no es de 2.900 pessetas, sino de 29.000 y que convé rectificém, porque d' altre manera no tenen rahó de ser las consideracions, per las que 'ns han obligat á destinarhi una cantitat A ó B.

Correspondencias

del DIARI CATALA

Madrid 11 de Desembre.

La tormenta d' ahir ha produhit resultats; pero avans d' exposarlos vaig á acabar la sessió del Senat.

Lo senyor Pelayo Cuesta terminá son discurs.

Lo senyor Cánovas insistí en que la crisiis ha sigut per qüestions administrativas y que aqueix govern es continuació del anterior. Qu' ell es amich leal de Martinez Campos, á qui ha prestat son desinteressat apoyo.

Lo general Pavía diu que la crisiis fou política y la provocá principalment en Silvela, presentá sa dimissió porque no podia seguir en un ministeri que mereixia la confiança de son partit.

Martinez Campos pronunciá breus paraulas, pro molt enérgicas. Diu que no extranya que 'n Cánovas no sápigam lo que va passar en lo concell del dia 7 porque ell no va assistirhi. Diu que tothom sabia quina era sa política y molt mes lo Sr. Cánovas, que ningú. Que sos amichs, los de 'n Cánova no li han manifestat desconfiansa fins lo moment de la crisiis, y dirigintse á n' en Toreno y Orovio exclamá: *¡Que esos dos ministros sirvan al nuevo presidente, mejor que sirvieron al anterior!*

En Toreno fa us de la paraula firmant que entrá en lo ministeri de 'n Martinez Campos, obehint las ordres de 'n Cánovas y res mes. (*Riallas generals*). Los que se 'n riuhen no han sigut ministres ni son capassos de serho. (*Riallas estrepitosas*)

Lo general Sanz parla de Cuba; dels perills que corre l' isla, ahont ja s' ha derramat sang per la dilació de las reformas. Diu que aqueixas no 's realisan, porque segons ha sentit dir als que 's diuhen húsars, son impossibles de realisar porque 'n Cánovas es malaguenyo y defensa los sueres de son país y 'n Romero Robledo es propietari d' esclaus.

En Cánovas diu que ell no te sucre y que no li fan por cap classe d' amenassas. Als insurrectes cubans los tracta de malvats.

En Romero Robledo assegura que ell no posechix esclaus.

S' acaba la sessió.

Anem cap' al Congrés.

Despres de la tormenta, com no s' en ha vist d' altre jamay en las corts espanyolas, y

desallotjadas totas las tribunas per intimació del governador civil, se reuneixen fins á 70 diputats, demócratas, centralistas, constitucionals y martinistas, y acordan nombrar una comissió pera que parli ab lo senyor Ayala, á fi d' alcansar una satisfacció de 'n Cánovas per las ofensas personals inferidas á en Linares Rivas y per lo desdeny superb ab que va tractar á las oposicions; acordant que de no donarlas, las minorias se retirarian.

La comissió ha conferenciat. Cánovas diu que sols donará explicacions en lo curs del debat. La minoria vol la explicació prévia: S' han dit quatre paraulas d' una part y altre. Per fi s' han designat á Casola y Vega de Armijo pera entendres ab en Cánovas; pero sens resultat. No hi ha avinensa y en aqueix moment va á obrirse la sessió sense las minorias. Si en Cánovas estigué arrogant y provocatiu en la sessió d' ahir, avuy en las conferencias ho ha estat molt mes, segons m' han dit, ab qual actitud los ánimos s' han excitat mes y mes.

Lo general Martinez Campos s' ha captat grans simpatías en lo públich per la conducta que ab ell han seguit sos lleals amichs. Avuy ha sigut cridat al palau real, hi anat á peu y per lo camí ha rebut una ovació, en particular dels gefes y oficials que ha trobat per lo tránzit.

Aquesta generositat del públich ab l' home de bona fé, víctima d' intrigas y manyas poch comunas, es natural en nostre poble.

Se parla de lances personals, com resultat de la qüestió.

¿Qué succehirá? No ho sé. Molt excitats están los constitucionals y 'ls centralistas. Los generals ab mando dimiteixen casi en massa. No falta qui creu que 'n Cánovas busca una postura arrogant pera caure ayrós.

Será inútil. La opinió pública ja es completament contraria. En Romero Robledo vá ab lo cap baix.

La sessió que celebrá la majoria es curiosa. S' ha presentat un vot de confiança al govern. Com que son sols, será aprobat per unanimitat, sens discussió. Sols se pronunciá un discurs com lo d' un general, dirigit á un exercit que li estiga subordinat.

L' orador es un jóve húsar; lo Sr. Serrano Alcázar, mimat d' en Romero Robledo, que tal volta tinga assegurada una subsecretaría ó una direcció. També ha demanat la paraula en Silvela, l' últim ex-ministre.

Are 'm diuhen que 'n Cánovas encare está reflexionant y no s' han tancat las conferencias.

Se parla de crisiis. Aixó manté una mica á las oposicions.

Ja poden veure que la sessió borrascosa d' ahir ha produhit resultats.

X. DE X.

Manresa 12 de Desembre 1879.

Las manifestacions neo-católicas que han tingut lloch en aquesta població los dias 7 y 8 del present, han sigut tot lo fredas que podia esperarse á pesar de la campanya feta en favor de las mateixas per lo setmanari, órgano dels neo-católichs y també de la Junta organitzadora dels *fabets*, que acompanyats de alguns capellans anaban á repartir uns programmas molt aparatosos, exortant á que se illuminessin y adornessin las fatxadas.

Las festas quedaren reduhidas á la clássica tronada y algunas pocas casas iluminadas, essentho únicament las dels directors del neo-carlisme de Manresa, la Juventut católica y las Casas Consistorials. Lo segon dia tingué lloch la acostumada professó, la qual se distingí per no haber assistit á ella ni un sol dels que acostuman á dirse liberals, notantse lo no assistirhi la autoritat militar, ni un sol oficial de la guarnició ni tant sols lo piquet de costum. Crech que los que tals manifestacions dirigeixen poden quedar desenganyats al veure la contestació muda pero elocuent que lo esperit públich los dona en poblacions que com Manresa portan lo nom de carlista y jesuítica.

Per no fer massa llarga la carta deixo alguns assumptos de que li parlaré en ma próxima.

CATALA.

Congrés

Estracte de la sessió celebrada lo 10 y presidida per lo Sr. Ayala.

La sessió fou oberta á las tres y mitja, aprobantse l' acta de la anterior. Llegidas las comunicacions relatives á la crisiis y enterat d' ellas lo Congrés, entran en lo saló los nous ministres, vestits d' uniforme, saludan al President de la Cámara y se sentan en lo *banco azul*, y pren la paraula lo Sr. Cánovas: La redacció de certs é importants projectes referents al régimen económic de las Antillas ha obligat al anterior ministeri á presentar la dimissió, que ha sigut acceptada. Los debers que tinch respecte á la *Corona* y al país m' han obligat á encarregar-me del poder. Inútil es que donga mes explicacions, tota vegada que representém al partit conservador-liberal. Nosaltres som en la política interior y exterior del país lo que era 'l govern que 'ns ha precedit (grans riallas y pullas). Nosaltres representém *exactament* lo mateix. Per aixó continuan en aquest govern alguns individuos que formaban part del anterior, (*murmuris*) tots los vostres murmuris no m' impedirán dir lo que dech. Jo continuo la política del anterior ministeri, com aquest continuá la del anterior. Acceptém tot lo del anterior govern y per lo tant fem nostre lo projecte d' abolicio de la esclavitut. Aixis com aquest projecte ha sigut admés per tot lo partit conservador-liberal, mediant algunas transaccions, lo mateix hauria passat ab las reformas económic, si s' haguessen presentat. Desitjaria que al tractar de qüestions tan importants desaparegués l' esprit de partit y las resolguessem armonisant tots los interessos.

Lo govern no ha resolt res sobre aquest punt concret (*murmuris*). Manifesto sols la tendència del govern, no 'l projecte ab tots sos detalls. No hi ha cap diferencia entre 'ls habitants de la Península y 'ls de las Antillas. Sobre uns y altres pesan iguals obligacions redactarém los projectes, los formularém y prompte 'ls presentarem, quan arribi aqueix moment, tindrem la discussió desitjada.

Lo Sr. LINARES RIVAS: Demano la paraula.

Lo Sr. PRESIDENT DEL CONSELL: Lo govern presumeix que alguns diputats volen provocar algun debat sobre la crisiis; pero debém anar al Senat á contestar una interpelació presentada en aquest mateix sentit y tornarem tan prompte com nos siga possible pera contestar als diputats.

Lo Sr. LINARES: Las oposicions no volen interpelar al govern sobre la crisiis. Volem, porque es nostre deber, continuar un debat que está pendent y encare que crech que sens la presencia del President lo ministeri no té opinió, me sembla que podrian alguns quedarse aquí y anarse 'n altres al Senat.

Lo Sr. CÁNOVAS: No hi ha cap relació entre 'l debat pendent y la crisiis política. Lo govern no pot dividir-se en aquesta qüestió, perquè no ha pogut encara posarse d' acort. Nosaltres estém aquí per contestar á las oposicions; pero debém anar á la Cámara alia per haberse anticipat.

Lo Sr. LINARES: Lo de la decadencia ja no es una hipótesis, es una realitat. Nosaltres estimem, en quant se mereix, al Sr. Sagasta, pero avans que ell están las ideas de partit. Aixis es que no trobantse entre nosaltres lo Sr. Sagasta, defensem los interesos del partit. ¿Succeheix aixó á la majoria? No, y la proba es que 'l Sr. Cánovas no vol deixar aquí á sos ministres per por á un descarrilament.

Per consegüent, senyor president de la Cámara, nosaltres debem continuar lo debat, y jo per ma part no abandono mon dret.

Lo senyor CÁNOVAS DEL CASTILLO: Quan vingui 'l debat allavors discutirem las ideas

del partit constitucional, allavoras las coneixerem, porque fins are no las coneix.

Jo no dich que 'l govern no pugui dividir-se, altres vegades s' ha dividit, pero no ho pot fer en la present ocasió. Per consegüent, lo govern vindrá al Congrés després d' acabat lo debat en l' altre cámara.

(Lo senyor Cánovas abandona 'l *banco azul*. Los demás ministros lo segueixen ab manifesta violencia, y especialment los senyors Romero y Elduayen. Comensa la confusió y 'l tumult. Lo *banco azul* queda desert. Los constitucionals y los demócratas y alguns centralistas increpan als diputats de la majoria, que no s' atreueixen á defensar l' acte del senyor Cánovas.

Lo senyor Ayala agita la campaneta, procurant en vá restablir l' ordre. Las tribunas fan causa comú ab las oposicions, y 's senten algunas veus inintel·ligibles.

Lo senyor Ayala 's cubreix y abandona la presidencia. La majoria aplaudeix y segueix á la mesa. Aquesta conducta del senyor Ayala exaspera las oposicions y á las tribunas. Continuan los crits y la confusió. Algunas senyoras agitan los mocadors. En la tribuna diplomática s' aplaudeix á las minorias. Lo senyor Leon y Castillo, dirigintse á la tribuna de periodistas, crida: «¡Viva la llibertat! ¡Viva la representació nacional! ¡Abaix la tirania!» Cada un d' aquets crits es seguit d' aplausos dels concurrents á totas las tribunas. Desde aquestas se dirigeixen excitacions als diputats per que no abandonin lo saló. Entra la forsa pública en las tribunas per desallotjarlas, després d' haberho intentat inútilment los celadors.

Lo senyor governador de la provincia 's presenta en la d' ex-diputats, y ab fins modals suplica á n' els concurrents abandonin sos assientos; lo senyor governador diu qu' ha rebut l' ordre del president de la cámara.

Nosaltres, atenent las excitacions del senyor conde de Heredia-Spinola, abandonarem també nostra tribuna.

Noticias de Catalunya

REUS 11.—La comissió gestora pera portar aigües als pobles d' aquesta comarca, pot anadirhi 28 propietaris mes suscrits per 260 jornals, que units als anteriors suman 4.165 jornals de terra. Los propietaris suscrits suman 742.

La secretaría del Ajuntament de Rodona está vacant. La dotació es de 750 pessetas anuals.

TORTOSA 11.—La Sénia, un dels pobles mes ben colcats en la nostra comarca está sufrint una epidemia de febres-intermitents, lo que té alarmat á tot aquell vehinat.

Lo número de las defuncions es en molt petita escala.

—Avans d' ahir recorregueren los carrers d' aquesta ciutat, los que feyan la qüestació pera alivi dels pobles inundats.

—S' ha de provehir en propietat la plassa d' estanquer de la partida rural de *Leche*, terme d' aquesta ciutat.

—Ahir sobrevingué un accident molt comovedor en la Plassa de la Constitució. Un noy d' aquestos que passen sa vida demanant caritat caigué estenuat de fam y fret en la citada plassa. Las verduleras que s' apercebiren de tal accident, prestaren sos ausilis al infelis, logrant ferlo entrar en calor; al mateix temps lo socorregueren ab diners y roba.

—La celebració de la festa de la Verge que habia de celebrarse en l' iglesia del Seminari lo diumenge passat, tingué un incident que per cert no passá d' importancia. Quan ja s' anaba á comensar la missa, se posá foch als guarniments del altar major, lo qu' impidi qu' es pogués celebrar.

Lo foch fou luego apagat.

Secció Oficial

ADMINISTRACIÓ PRINCIPAL DE CORREUS DE BARCELONA

Llista de las cartas, impresos y mostrats detingudas en aquesta administració principal per falta de franquig, en lo dia d' ahir.

Número 123. Don Pere Aviranda, Pobla de Montor.—124. Donya Marta Malia, Mahó.—125. Joan Martí, Nules.—126. Francisco Escorsell, Ripollet.—127. Agustí Casanovas, Arbucias.—128. Joseph Jordana, Poble de Segur.—129. Lluçia Cortvera, Almeria.—130. Francisco Royo, Barcelona.—131. Engracia Bance, Almacellas.—132. Rosa Martín, Pardo.—133. Francisco Romejo, Cavite.—134. Lluís Perelló, Sant Agustí.
Barcelona 11 de Desembre 1879.—Lo Administrador principal, Lluís M. Zavaleta.

DEFUNCIONS

desde las 12 del 11 á las 12 del 12 Desembre.

Casats, 4.—Viudos, 1.—Solters, 3.—Noys, 4.—Abortos, 0.—Casadas, 3.—Viudas, 2.—Solteras, 1.—Noyas, 7.

NAIXEMENTS

Varons 15 Donas 3

Telégramas rebuts en lo dia de la fetxa y detinguts en l' oficina corresponent per no trobar á sos destinatrris.

Domouraria. Paula Pié viuda Taulet; Universitat 10 Ensanche.—Valls. Joan Rabassó; Sant Gil 21.—Porto. Leonés Giraldone; Teatro.—Valls. Francisco Jové; Diputacion 362 y 364 segon pis, porta segona.—Pamplona. Joan Calvo Titus; Diluvio 12.—Marsella. Francisco Muñoz; Hotel 4 naciones.

Secció Comercial

PORT DE BARCELONA

Embarcacions entradas en lo dia de ahir

De Sevilla y escalas, vapor *Vargas*, ab efectes.
De Marsella, vapor *Cámara*, ab efectes.
De Marsella, vapor *Lluís de Quadra* ab efectes.
De Cete, vapor *Navidat*, ab efectes.
De Nova York, fragata *Angelita*, ab efectes.
De Cagliari, bergantí italiá *Carlottina* ab carbó.
Además 7 barcos menors ab ví.
Inglesa.—De Cardiff, vapor *Alne Holne*, ab carbó.

Despatxadas.

Pera Ibiza, bergantí goleta *Sirena* ab lastre.
Id. Puerto Rico, polacra goleta, ab efectes.
Id. Palma, vapor *Malloca*, ab efectes.
Id. Alicant, vapor *Navidat*, ab efectes.
Id. Marsella, vapor *Vargas*, ab efectes.
Id. Cagliari, bergantí italiá *Fedele*, ab lastre.
Además 8 barcos menors ab efectes.

Sortidas

Pera Glasgow, vapor inglés *Lanarhslive*.
Id. Carloforte, vapor inglés *Sant Domingo*.
Id. Palma, vapor *Mallorca*.
Id. Havre, balandra goleta *Alina*.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COL·LEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA LO DIA 12 DE DESEMBRE DE 1879.

Londres, 90 d. fetxa, 48'15 per 5 ptas.
Paris, 8 d. vista, 5'03 1/2 per 5 ptas.
Marsella, 8 d. vista, 5'03 1/2 per 5 ptas.

8 DIAS VISTA.		8 DIAS VISTA.	
Albacete.	1 dany.	Málaga.	1/4 dany.
Alcoy.	1/2 »	Madrid.	1/2 »
Alicant.	1/2 »	Murcia.	1/2 »
Almeria.	1/2 »	Orense.	1 1/4 »
Badajos.	5/8 »	Oviedo.	5/8 »
Bilbau.	5/8 »	Palma.	5/8 »
Búrgos.	3/4 »	Palencia.	5/8 »
Cádiz.	3/4 »	Pamplona.	3/4 »
Cartagena.	1/2 »	Reus.	3/8 »
Castelló.	3/4 »	Salamanca.	1 »
Córdoba.	1/2 »	San Sebastia.	1/2 »
Corunya.	7/8 »	Santander.	1/2 »
Figueras.	5/8 »	Santiago.	1 »
Girona.	5/8 »	Saragossa.	1/2 »
Granada.	5/8 »	Sevilla.	1/4 »
Hosca.	3/4 »	Tarragona.	3/8 »
Jeres.	1/2 »	Tortosa.	3/4 »
Lleyda.	5/8 »	Valencia.	par »
Logronyo.	3/4 »	Valladolit.	3/4 »
Lorca.	1 »	Vigo.	1 »
Lugo.	1 1/4 »	Vitoria.	5/8 »

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port. del dente cons. int. 15'25 d. 15'27 1/2 p.
Id. id. exterior em. tot. 16'55 d. 16'65 p.
Id. id. amortisable interior, 36'25 d. 36'40 p.
d. Provincial, ' d. ' p.
Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 31'50 d. 31'65 p.
Ob. del Estat pera sub. fer.-car. ' d. ' p.
Id del Banch y del Tesor, série int. 98'50 d. 98'75 p.
Id. id. exterior, 99' d. 99'25 p.
Id. Tesor sobre prod. de Aduanas, 96'25 d. 96'50 p.
Bonos del Tesor 1.ª y 2.ª série, 92'50 d. 93' p.
Cédulas del Tesor hip. de Espanya.
Accions Banch Hispano Colonial, 114'50 d. 115' p.
Oblig. Banch Hispano Colonial, 98' d. 98'25 p.
Id. del Tesor Isla de Cuba, 00' d. 00'00 p.
Billets de calderilla, série B. y C., 99'25 d. 99'50 p.

ACCIONS.

Banch de Barcelona, 141' d. 141'50 p.
Societat Catalana General de Crèdit, 112' d. 112'50 p.
Societat de Crèdit Mercantil, 34'50 d. 34'75 p.
Real Comp. de Canalización del Ebro, 11' d. 11'15 p.
Ferro-carril de B á Fransa, 93' d. 93'15 p.
Id. Tarrag. á Martorell y Barcelona, 119'75 d. 120' p.
Id. Nort d' Espanya, 53'0 d. 54 p.
Id. Alm. á Val. y Tarragona,, d. ' p.

OBLIGACIONS.

Empréstit Municipal, 102'75 d. 103' p.
Id. id. cédulas hipotecarias, 101'50 d. 102' p.
Id. Provincial 104' d. 104'50 p.
Ferro-carril de Barc. á Saragossa, 92'25 d. 92'75 p.
Id. id. id.—Série A.—52'50 d. 52'75 p.
Id. id. id.—Série B.—53'50 d. 53'75 p.
Fer.-car. Tarrag. á Barc. y Fransa, 105'40 d. 105'65 p.
Id. Tarragona á Martorell y Barcelona y de Barcelona á Girona, 103'75 d. 104' p.
Id. Barc. á Fransa per Figueras 60' d. 60'25 p.
Id. Minas S. Joan de las Abadessas, 88'75 d. 89' p.
Id. Grau de Valencia á Almansa, 47'90 d. 48'10 p.
Id. Córdoba á Málaga, 56'25 d. 56'50 p.
Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo, 21'15 d. 21'35 p.
Aguas subterráneas del Llobregat, 90' d. 91' d.
Tranvia de Barcelona á Sarriá, 89'25 d. 89'50 p.
Canal d' Urgell, c.
Fabrill y Merc. Rosich germ. Llusá C.ª,

BOLSI

Segons nota de la casa Espinach.

Cambi mes alt avuy 15'30
Id. mes baix id 15'22 1/2
Consolidat queda á las 10 de la nit á 15'27 1/2 d.

ANUNCIS

ENTERROS, FUNERALS Y ANIVERSARIS

ANUNCIATS PER AVUY 13.

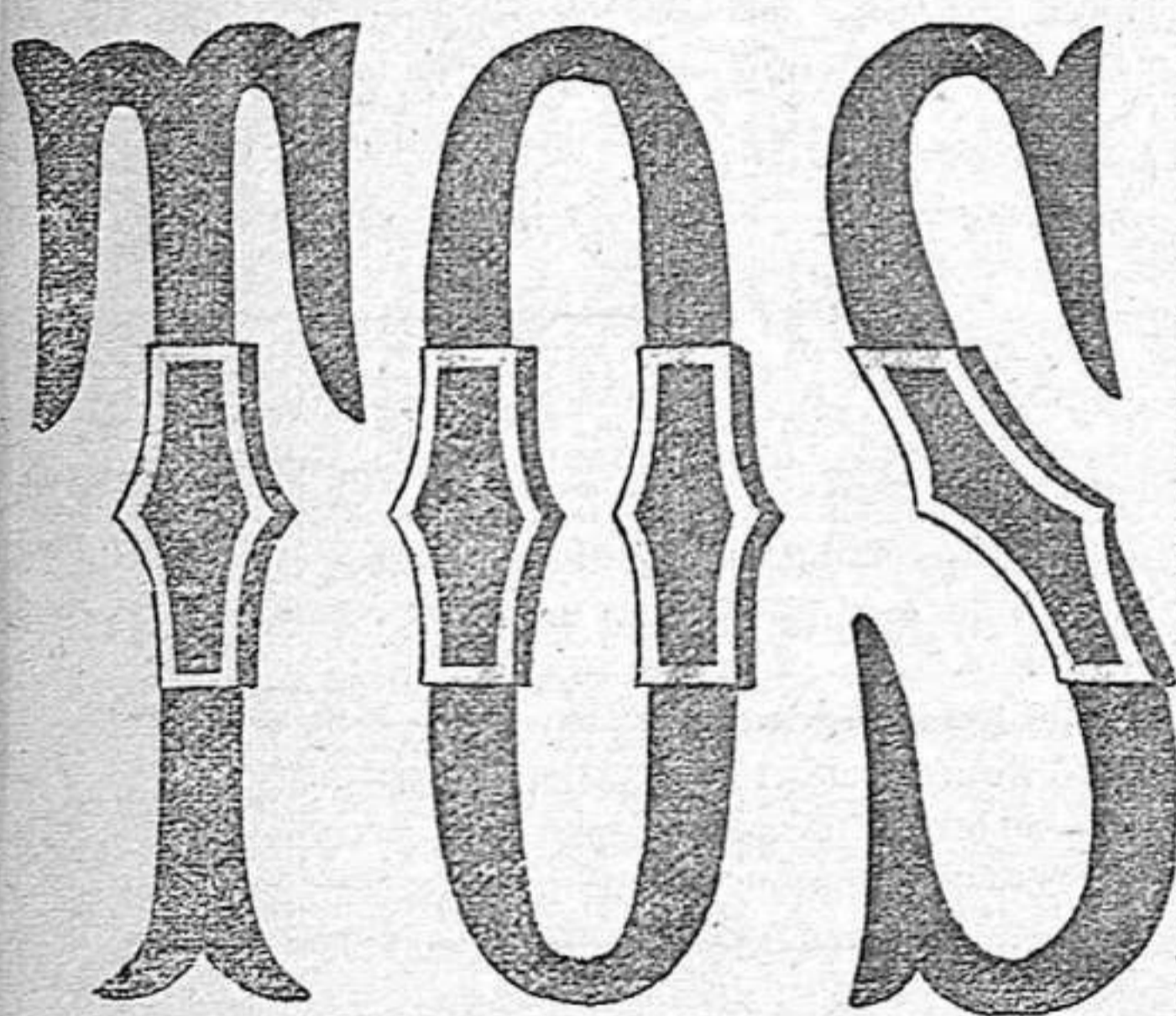
Donya Antonia Coll y Barceló.—Missas de 9 fins á dos quarts de 12 matí, en la Mercé.

Senyoreta donya Maria del Càrmè Pons y Serra.—Funerals á las 10 matí, en Betlém.

Don Joan Roca.—Missas de 10 á 12 ab ofertori, en Santa Agna.

Don Antoni Alsina y Soler.—Enterro á las 10 matí desde la casa mortuoria (Rambla del Centro, 19, 2.º) al Cementiri.

Don Manel Demestre y Carbó.—Funeral de cos present y las 9 matí, á Sant Jaume y desd' allí al Cementiri. Casa mortuoria, (Pau de la Ensenyanza, 2 principal.

AMBARINA VEHIL

Essent avuy los únichs possessors del verdader y pur LIQUIT AMBAR y habent pogut conseguir sa associació ab los principals calmants que ab tant bon éxit usa la ciencia, no titubejém en asegurar ser nostra PASTILLA PECTORAL AMBARINA la mellor pera la curació de la TOS PULMONAR, ferina, la sequedat de las fauces y gargamella y demás enfermetats de las vías respiratorias. Se ven en la Farmacia Vehil, Vidriería, 2 y 4. Barcelona, y en las principals d' Espanya, América y Portugal.

EL ÁGUILA

GRAN BASAR DE ROBAS FETAS Y Á MIDA
SUCURSAL EN MADRIT, CÁDIS Y SEVILLA

Plassa Reial, 13.—Barcelona

En aquest antich y acreditat establiment s' ha rebut pera la mida un rich surtit de altas nove dats tant del país com del estranger.—També s' acaba de construir y ben confeccionat pera la present temporada d' hivern, un grandió y variat surtit de prendas de totes classes y á preus fixos molt baratos, com podrá veures en la següent nota:

Trajos complerts en patens novetat, de 140 á 350 rs.—Pantalons patens del país y estrangers, de 40 á 100 rs.—Pantalons negres de castor, elasticotin y demás, de 52 á 120.—Armillas tricots, patens y demás telas d' abrich, de 18 á 50.—Armillas castors, casimirs y adredons negres, de 24 á 80.—Americanas d' abrich en varios géneros, de 60 á 70.—Paletos levitas de alta novetat, 170 á 400.—Levitas crusadas tricots, adredons y demás géneros de novetat de 170 á 210.—Levitas en castors y adredons negres y blaus, de 100 á 320.—Jaqués y americanas tricots, adredons y demás géneros de novetat, de 80 á 210.—Batas tartans, casimirs, astracan y géneros de novetat, de 100 á 220.—Frachs panyo negre, de 210 á 300.—Pardesús (a) sobretodos tricots, patens, castors y altres géneros, de 100 á 210.—Rusos y sachs tricots, patens, castors y altres géneros, de 100 á 210.—Rusos de adredons, chinchillas y demás géneros de novetat, de 250 á 400.—Capas en panyos de Alcoy y Béjar, 210 y 250.—Capas en panyos de Tarrasa garantits, 300, 350, 400, 450 y 500.—Emperadors, carrichs, pardesús sobretodos y russos, 100, 140, 170, 210, 250, 300 y 350.—Géneros pera mida en Barcelona, Madrit, Cádiz y Sevilla.—Los géneros que se destinan á la construcció de prendas son de lo mes superior que produheix la industria tant nacional com estrangera.

BESCUITS PRINCESAS VIÑAS

La nova classe que ab aquest nom donem al públich, se recomana per sa superioritat á cuantas son conegudas hasta al dia.

De venta en totes las confiterias y botigas de comestibles.

DIPÓSIT.—AVINYÓ, 16

GRAN FÁBRICA D' ARANYAS DE CRISTALL

BASEA 12, 1.ª

En aquesta casa se trobará un abundantísim surtit de aranyas tan elegants com sólidas y á preus reduhits.
La casa garanteix sos productes.

ALMANACH

DELS TRONERAS

per l' any 1880.

ESCRIT PER

ROSENDO BUFILL Y UN TRONERA

HABENTHI TREVALLS D' ALTRES JÓVES DE BON HUMOR CONEGUTS DE TOT LO GLOBO.

Se ven en las principals llibrerías y kioscos y en la Administració, carrer dels Boters, 12, principal.

Hi ha per vendre un piano vertical, en molt bon estat. Carré Nou de la Rambla, número 42, botiga de mobles de Joaquim Comabella.

ENJUICIAMENT CRIMINAL.

FORMULARIS

DE LAS PRINCIPALS DILIGENCIAS DELS JUDICIS EN MATERIA CRIMINAL, DEVANT DELS JUTJATS Y TRIBUNALS ORDINARIS, AB LO TEXT COMPLET DE LA

COMPILACIÓ GENERAL

de las disposiciones vigents en la materia publicada per decret del 16 d' Octubre de 1875, formada en virtut de la ley del 30 de Desembre de 1878,

CONCORDADA, ANOTADA, COMENTADA Y SEGUIDA D' APÉNDICES NECESSARIS PERA TOTS LOS QUE BAIX QUALSE VOL CONCEPTE INTERVENEN EN LOS EXPRESATS JUDICIS PER

D. SEBASTIA DIEZ DE SALCEDO,

advocat del ilustre colegi de Valladolid y jutje de 1.ª instancia cessant.

Las demandas d' aqueixa obra, qu' está en prempsa, se farán en carta dirigida al autor, San Martí, 10, baixos, en Valladolid, ab remissió del import en sellos de 25 céntims de pesseta ó lletres de fácil cobro.

Los senyors suscriptors que avans de la publicació entreguin tres pessetas, no tindrán necessitat de pagar res mes, encare que la obra, que se 'ls hi enviará així que s' acabi lo tiratje que ja se está efectuant, sia de molt mes cost.

No hi ha comisió; pro los senyors llibrers que s suscrigan per 25 ó mes exemplars obtindrán una rebaixa d' un 12 per 100 y además la ventatja anterior si adelantan l' import.

FERRO DIALISAT AGUILAR.

Preferit per los metjes mes eminentes als altres ferruinosos, pera combatre la anemia, clorosis, debilitat, estenuacion, etc. Pot 12 rals.
Farmácia Aguilar, Rambla del Centro, 37. 6

L' ESCUT DE CATALUNYA

SETMANARI CATALÀ IL-LUSTRAT.

Veü la llum pública en Barcelona los últims dias de la setmana.

Tots los números contenen magnífichs grabats, representant vistas ó monuments de Catalunya y retratos dels mes reputats artistas y literats catalans.

<p>Preus de suscripció</p> <p>ESPANYA.—Un trimestre. . . 1 pesseta</p> <p>ESTRANGER.—Un any. . . 8 id.</p>	<p>Redacció y Administració</p> <p>Ronda de la Universitat, 96, impremta,</p> <p>Un número sol, 2 cuartos; atrassat, 4</p>
---	---

ESTABLIMENT DE MERCERIA

DE

PERERA Y MORERA

Aquest establiment te un abundant surtit de tots los géneros referents á aquesta industria. La casa no ven res que no sia de inmillorable calitat.

JERUSALEM, 2, BOTIGA

SECCIÓ TELEGRÁFICA

Telégramas

DE LA PREMPA EXTRANJERA

Sant Petersburg, 10.—La noticia de haberse descubert als autors del atentat de Moscou han resultat falsas.

Se torna á parlar de la abdicació del Czar, pero es poch probable que 's decideixi á ferho, per quant considera de son deber lo permeneix en lo camí que ha emprés.

—Lo Czar abandona son projecte d' anar á Berlin á conseqüencia d' un avis que li ha donat l' embaixador rus en Lóndres, segons lo qual hi ha una conspiració per rompre altra vegada 'l tren real.

Washington, 10.—Mr. Frans ha deixat en la mesa de la Cámara de representants, una resolució expressiva de la simpatía que 'ls que la firman, sentan á favor del poble Irlandés en sos esforços per conquistar l' autonomia y en la que desitjan que surti ab la seva. Mr. Guillett ha presentat una proposició semblant demanant al president Hayes qu' espressi al govern inglés, la esperansa de que 's farà alguna cosa per posar fi al conflicte.

Candahar (Afghanistan) 10.—Se creu qu' Ayoub Khan, ha sortit d' Herat al frente de dotze regiments y ab lo proposit d' atacar á Candahar. Es probable ab tot, qu' abandonarà sa intenció tan prompte com conegui la situació dels negocis en Cabul.

Londres, 10.—En las planas de Caboul ha tingut lloch una revista de las tropas inglesas. Cinch mil homens estaban en formació. Son aspecte ha produhit profunda impresió en tots los afgans que assistiren al espectacle.

Los diaris de Bombay (India) diuhen que 'l virey de la India acaba d' enviar á

Mandalay, al rey de Birmania, un *ultimatum*, que amenassa á n' aquest soberá ab una guerra ab Inglaterra, si dins d' un breu plasso no dona totas las satisfaccions que aquesta potencia li ha demanat.

Extracte de telégramas

Madrid, 11.—Lo senyor Silvela digué en lo Congrès que no podia votar lo vot de confiança al govern porque 'l considera com un vot de censura al govern anterior. Lo senyor Auriol digué lo mateix y explicá la crísis que calificá de política.

Se creu que 'ls amichs del general Martínez Campos formarán un grupo ab los centralistas.

Se parla d' una reunió dels moderats en la qu' acordarán combatre rudament al govern.

Paris, 11.—Woloniéff ha caigut en desgracia del Czar qui ha refusat lo projecte de reformas, dihent que 's necessitan homens d' acció y no doctrinaris.

La revolució ha triunfat en Sant Domingo.

La cámara de diputats ha votat un crédito de cinch millons de franchs per socorre al pobres de Fransa.

Es inexacte que lord Lyons hagi demanat explicacions á Mr. Waddington sobre l' actitud de Mr. Founier, embaixador francés en Constantinopla.

(Diario de Barcelona.)

Telégramas particulars

Madrid, 12, á las 3'30 tarde, arribat á las 10'55 del vespre. — Las minorías del

OBRA NOVA.

LAS DAMAS DE ARAGO

PER

SALVADOR SANPERE Y MIQUEL.

Aquest llibre publicat per la revista catalana *La Renaixensa* conté 248 planas de lectura tant amena com instructiva.

La edició s' ha fet de curt número d' exemplars.

Se ven en las llibrerías de Verdaguer, Puig, Masferrer y Teixidó y Parera al preu de 12 rals.

DESPESAS

Prop la Plassa de San Jaume, Palma de San Just, 1, pis segon, acceptarán dos ó tres despesas; bon menjar, rentar y planxar, 12 duros al mes.

Congrés y del Senat están reunidas pera acordar definitivament l' actitud parlamentaria que deuen seguir.

Lo govern se nega á admetre las dimissions dels militars,

Es molt comentada la conferencia que Martínez Campos ha celebrat ab Alfons XII.

Quan se discuteixi la crísis lo senyor Posada Herrera parlará contra 'l govern.

Consolidat, 15'37 1/2.

Madrid, 12, á las 5 tarde, arribat á las 12'12 de la nit y rebut á un quart de duas de *matinada*.—La sessió del Congrès s' ha aixecat per un breu rato á poch d' haberla comensada.

Faltan assumptos pera tractar.

Las majorías no hi han assistit, habent se acordat, en resolució, mantenirse en lo retraiment.

Se diu que formularán protesta per escrit.

Se creu que tants obstacles obligarán al ministeri á dimitir.

Altres aseguran que 'ls constitucionals cedirian.

Madrid, 12 á las 10 del vespre.—Lo senyor Cánovas s' ha negat terminantment á aceptar la fórmula d' avinensa proposada per la comissió de las minorías.

Aqueixas se reuniran demá, á las tres de la tarde, pera resoldre lo modo de fer la protesta.

Paris, 12.—Lo *Journal oficial* publica la dimissió de Mr. Le Royer, ministre de Gracia y Justicia.

L' ensaig general de la festa de l' Hipódromo doná ahir un resultat brillantísim.

Tipografía la Renaixensa, Porta ferrisa, 18.